Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul central, judecător Gh.Mîțu
Dosarul nr. 2ai-58/24
2-18144301-02-2ai-24012024

D E C I Z I E

02 aprilie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții de Apel Chișinău

Având în componență:
Președintele completului , judecătorul Eugeniu Clim
Judecătorii Steliana Iorgov și Olga Cojocaru

Examinând apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul central din 21 decembrie 2023, emisă în cauza civilă prin care s-a respins cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Daniliud-Cons" în persoana administratorului Daniliș Liudmila și cererea de alăturare la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Medalmir", -

C O N S T A T Ă :

La data de 18 ianuarie 2021 Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere de chemare în judecată către Daniliș Liudmila privind atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere ale debitorului insolvabil S.R.L. „Daniliud-Cons" prin încasarea din contul pârâtei a sumei creanțelor validate ale Serviciului Fiscal de Stat față de debitorul insolvabil, conform tabelului definitiv al creanțelor în mărime de 1 741 346, 14 lei.

În motivarea cererii s-a indicat că, față de S.R.L. „Daniliud-Cons" a fost intentat proces de insolvabilitate, iar în cadrul administrării întreprinderii lichidatorul a constatat insuficiența masei debitoare pentru executarea integrală a creanțelor tuturor creditorilor.

Creditorul Serviciul Fiscal de Stat și-a validat creanțele față de S.R.L. „Daniliud-Cons" în sumă totală de 1 741 346, 14 lei, dintre care suma de 911 193, 53 lei la categoria creanțelor chirografare de rangul III și suma de 830 152, 61 lei, la categoria creanțelor chirografare de rangul VI.

Pârâta Daniliș Ludmila deținea funcția de administrator al S.R.L. „Daniliud-Cons” la data intentării procesului de insolvabilitate, fiind în același timp și unic asociat.

În drept, a făcut trimitere la prevederile art. art. 247, 248, alin. (1), lit. e) și h) din Legea insolvabilității și a solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul pârâtei Daniliș Ludmila a sumei creanțelor validate a creditorului Serviciul Fiscal de Stat conform tabelului definitiv al creanțelor în mărime de 1 741 346, 14 lei.

Ulterior, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere de concretizare a acțiunii prin care a solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul pârâtei Daniliș Ludmila a sumei creanțelor validate a creditorului Serviciul Fiscal de Stat conform tabelului definitiv al creanțelor în mărime de 538 562, 14 lei, fără a invoca temeiuri suplimentare din conținutul art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității.

Pe parcursul examinării cauzei, a depus cerere de alăturare la cererea de chemare în judecată S.R.L. „Medalmir” prin care a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere ale debitorului insolvabil S.R.L. „Daniliud-Cons”, - Daniliș Ludmila prin încasarea din contul pârâtei a sumei creanțelor validate ale S.R.L. „Medalmir” față de debitorul insolvabil, conform tabelului definitiv al creanțelor în mărime de 442 875, 21 lei, dintre care suma de 249 852, 99 lei creanță chirografară de rangul V și suma de 193 022, 21 lei creanță chirografară de rangul VI.

În drept, a făcut trimitere la prevederile art. 248 alin. (1) lit. e), f) și h) din Legea insolvabilității, solicitând admiterea cererii de chemare în judecată.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului Serviciul Fiscal de Stat, - Buhnaci Daniel a susținut cererea înaintată în varianta concretizată, solicitând admiterea acesteia.

În ședința de judecată reprezentantul coreclamantului S.R.L. „Medalmir”, - avocatul Vlas Ghenadie inițial s-a prezentat și a declarat că susține cererea de chemare în judecată depusă de societatea comercială pe care o reprezintă. Însă ulterior, nu s-a mai prezentat în ședința de judecată din 21 decembrie 2023, deși a fost legal citat, astfel încât în temeiul art. 206 alin. (5) CPC s-a dispus finalizarea examinării cauzei în lipsa sa.

În ședința de judecată reprezentantul pârâtei Daniliș Liudmila, - avocatul Pantaz Vladislav a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată a Serviciului Fiscal de Stat și cererii de alăturare la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Medalmir”.

În ședința de judecată lichidatorul S.R.L. „Daniliud-Cons”, - Demcenco Radu nu s-a prezentat, deși a fost legal citat. A solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, astfel încât în temeiul art. 206 alin. (1) CPC s-a dispus examinarea cauzei în lipsa sa.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul central din 21 decembrie 2023 s-a respins cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat și S.R.L. „Medalmir” privind

atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Daniliud-Cons”, în persoana administratorului Daniliș Liudmila.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 26 decembrie 2023 Serviciul Fiscal de Stat a contestat-o cu apel, solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul central din 21 decembrie 2023.

La data de 28 decembrie 2023 avocatul Vlas Ghenadie a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia insolvabilităţii.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 din aceiași lege, hotărârile şi încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data comunicării/pronunțării şi numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Astfel, potrivit materialelor cauzei, hotărârea contestată cu apel a fost pronunțată la data de 21 decembrie 2023, cererea de apel fiind depusă de către Serviciul Fiscal de Stat la data de 26 decembrie 2023, iar de către avocatul Vlas Ghenadie în interesele S.R.L. „Medalmir” la data de 28 decembrie 2023. Prin urmare, Colegiul civil constată că ambele apeluri au fost depuse în termenul legal stabilit de art. 8 al Legii insolvabilității.

Potrivit cererii de apel motivate depuse la data de 25 ianuarie 2024, Serviciul Fiscal de Stat indică că, hotărârea instanței de insolvabilitate este emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept precum și cu interpretarea eronată a legii.

Ca temei de înaintare a cererii de apel de către creditorul Serviciul Fiscal de Stat, în persoana directorului adjunct Griciuc Petru, se invocă art. 248 alin. (1) lit. e), f) şi h) a Legii insolvabilității, care prevede că, dacă în cadrul procesului sânt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilității/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni: nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14 sau prin ținerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire.

Creditorul Serviciul Fiscal de Stat solicită atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a S.R.L. „Daniliud-Cons”, în persoana administratorului Daniliș Liudmila, cu încasarea din contul acesteia a sumei de 538 562, 14 lei.

Solicită admiterea apelului, cu casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Potrivit cererii de apel motivate depuse la data de 15 februarie 2024, avocatul Bîtcă Andrei, acționând în interesele S.R.L. „Medalmir” indică că, hotărârea instanței de insolvabilitate este emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept precum și cu interpretarea eronată a legii.

În motivarea apelului a indicat că, argumentele incontestabile prezentate de Serviciul Fiscal de Stat, au fost ignorate de instanța de fond, care în hotărârea contestată a menționat că, încălcările depistate nu au constituit temei de intentare a procesului de insolvabilitate și nu pot fi luate în considerație în cadrul acțiunii de atragere la răspundere subsidiară. Deși este evidentă legătura cauzală dintre încălcările stabilite și intentarea procesului de insolvabilitate, instanța de fond nu a dat o apreciere corectă faptelor date.

Susține că, în procesul de insolvabilitate față de debitorul S.R.L. „Daniliud-Cons” a fost intentat la cererea introductivă depusă de creditorul S.R.L. „Medalmir” care a fost admisă spre examinare prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul central din 04 aprilie 2018. Reieșind din faptul dat, termenul limită pentru depunerea cererii privind intentarea procesului de insolvabilitate de către membrii organului de conducere a debitorului S.R.L. „Daniliud-Cons” este 04 aprilie 2018, respectiv data survenirii stării de insolvabilitate urmează a fi calculată din 04 martie 2018.

Consideră că, Daniliș Ludmila contrar prevederilor art. 14 lit. a) din Legea insolvabilității nr. 149/2012 nu și-a îndeplinit obligațiunile şi nu a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate față de S.R.L. „Daniliud-Cons” în termen de 30 zile din momentul în care executarea integrală a creanțelor scadente ale unui sau ale mai multor creditori care poate cauza imposibilitatea satisfacerii integrale la scadență a creanțelor celorlalți creditori.

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererile de apel și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră ambele apeluri neîntemeiate și care urmează a fi respinse, din următoarele motive.

Potrivit art. 1 alin. (4) din legea insolvabilității, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 alin. (1) și (6) din legea insolvabilității, hotărârile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării

dispozitivului, cu excepţiile prevăzute în prezenta lege. Termenul de apel, precum şi apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanţei de insolvabilitate.

Cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condiţiile examinării cauzei în primă instanţă. Instanţa de apel poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel şi de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepţiile stabilite în prezenta lege.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Potrivit art. 373 din Codul de procedură civilă CPC, (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Colegiul judiciar verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe în raport cu prevederile art. 238-241 CPC RM constată că, dispoziţiile procedurale sus-invocate au fost respectate în tot, astfel instanţa de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părţi, a constatat şi elucidate pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, concluziile instanţei de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Din materialul probator rezultă că, la data de 18 ianuarie 2021 Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere de chemare în judecată către Daniliș Liudmila privind atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere ale debitorului insolvabil S.R.L. „Daniliud-Cons” prin încasarea din contul pârâtei a sumei creanțelor validate ale Serviciului Fiscal de Stat față de debitorul insolvabil, conform tabelului definitiv al creanțelor în mărime de 1 741 346, 14 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul central din 21 decembrie 2023 s-a respins cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat și S.R.L. „Medalmir” privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Daniliud-Cons”, în persoana administratorului Daniliș Liudmila.

Colegiul civil apreciază ca fiind justă și întemeiată soluția instanței de insolvabilitate, ori, conform art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilității, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilității/ lichidatorului instanța de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele

acțiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate; e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei; f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14; i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Astfel, Colegiul Civil menționează că pentru a stabili vina și atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere și/sau de supraveghere a debitorului urmează să fie întrunite anumite condiții și anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapt ilicit și prejudiciu, iar fapta să fie săvârșită cu vinovăție. Iar în caz de pluralitate, răspunderea persoanelor indicate este solidară, cu condiția ca apariția stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția, ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului.

Instanța de apel remarcă faptul că, răspunderea subsidiară reprezintă o formă a răspunderii juridice clasice, iar atragerea persoanei culpabile la măsurile coercitive ale statului prin intermediul instanțelor de judecată presupune stabilirea prin probe pertinente și concludente a următoarelor elemente esențiale: fapta ilicită, vinovăția, legătura cauzală dintre faptă și urmările provocate.

Prin urmare, aceste condiții generale și speciale ale răspunderii civile delictuale și cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar ca aceste persoane să fi deținut calitatea de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil în sensul specificat la art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilității la data intentării procesului de insolvabilitate sau pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Astfel, din prevederile art. 247 alin. (2) din Legea insolvabilității rezultă că prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Conform art. 1998 alin. (1) din Codul civil, „Cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune”.

Reieşind din sensul normelor legale precitate se denotă că, legislaţia civilă statuează vizavi de apariţia obligaţiei de reparare a prejudiciilor cauzate urmare a unei fapte ilicite. Norma generală în baza căreia se realizează acest fapt este cuprinsă în art. 1998 din Codul civil şi impune întrunirea următoarelor elemente ale delictului civil: existenţa prejudiciului, a faptei ilicite, a legăturii cauzale dintre prejudiciul invocat şi fapta ilicită, vinovăţia.

În calitate de temei de drept pentru atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a S.R.L. „Daniliud-Cons" sunt invocate prevederile art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilității lit. e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire; f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14.

Astfel, este de reținut că potrivit cererii de atragere la răspundere subsidiară, apelantul a invocat faptul că membrii organelor de conducere se eschivează de a transmite documentele contabile a debitorului.

Cu referire la temeiurile de atragere la răspundere subsidiară prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității invocat de reclamant în cererea de chemare în judecată şi imputat pârâtului, ce se referă la ţinerea unei contabilităţi [...] contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire, instanţa de judecată relevă că reclamantul nu a argumentat şi nici nu a menţionat cum anume pârâtul a comis acest delict, iar la dosar lipsesc în acest sens careva probe pertinente şi admisibile din care ar rezulta comiterea de către pârât a faptelor prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilităţii, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La materialele cauzei au fost prezentate Acte de control ale Serviciului Fiscal de Stat și deciziile Serviciului Fiscal de Stat nr. ***** din 05 septembrie 2018 și nr. ***** din 22 decembrie 2021 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către S.R.L. „Daniliud-Cons". La caz însă, acestea probează doar comiterea anumitor abateri de la legislația fiscală de către debitor și anume, - neprezentarea la prima cerere a datelor, informațiilor și documentelor necesare organului fiscal asupra problemelor ce apar în timpul controlului; diminuarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător, neplata impozitului pe venit, diminuarea T.V.A, neachitarea în termen la buget a impozitului pe venit reținut la sursa de plată, etc.

În acest sens, Colegiul Civil remarcă că, nu au fost prezentate probe pertinente şi admisibile care să dovedească faptul că starea de insolvabilitate a fost cauzată anume prin aceste fapte. Astfel, nu a fost dovedită existența legăturii cauzale directe între faptele ilicite imputate și insolvabilitatea S.R.L. „Daniliud-Cons".

Prin urmare, nu poate fi imputabil intimatului, faptul neprezentării documentelor contabile în condițiile în care nu au fost prezentate careva probe care să certifice faptul că debitorul și/sau pârâtul ar fi fost atraşi la răspundere contravenţională în baza art. 295 Cod contravenţional pentru încălcarea regulilor de organizare şi de ţinere a contabilităţii, de întocmire şi prezentare a rapoartelor financiare sau la răspundere pentru încălcare fiscală în baza art. 257 Cod fiscal pentru încălcarea regulilor de ţinere a contabilităţii şi a evidenţei în scopuri fiscale.

Or, faptul că la materialele cauzei a fost prezentat actele de control și deciziile asupra cazurilor de încălcare a legislației comise de către S.R.L. „Daniliud-Cons" probează doar comiterea anumitor abateri care au fost sancționate.

La rîndul său, sancţiunile aplicate în temeiul deciziilor nu au putut genera starea de insolvabilitate a S.R.L. „Daniliud-Cons" şi nici nu se încadrează în componența delictuală specială prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității.

De asemenea, apelanții Serviciul Fiscal de Stat și S.R.L. „Medalmir" nu au demonstrat legătura cauzală dintre temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1), lit. e) din Legea insolvabilităţii şi cauzarea stării de insolvabilitate.

Prin urmare, cu referire la temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilităţii, instanţa de judecată a stabilit cert că, la caz, nu sunt întrunite condiţiile răspunderii civile delictuale faţă de pârât.

Cu referire la temeiul invocat de apelant precum că intimatul urmează a fi atras la răspundere subsidiară în temeiul art. 14 și 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, pentru nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate, Colegiul Civil îl va aprecia ca fiind unul declarativ și neîntemeiat.

În această ordine de idei, Colegiul civil va reține că potrivit art. 10 alin. (1), (2) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, intentarea unui proces de insolvabilitate presupune existenţa unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului.

Potrivit art. 14 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art. 10. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă şi în cazul în care: executarea integrală a creanţelor scadente ale unui sau ale mai multor creditori poate cauza imposibilitatea satisfacerii integrale la scadenţă a creanţelor celorlalţi creditori; în cadrul lichidării, care se efectuează conform altor legi, devine evident că debitorul nu poate satisface integral creanţele creditorilor. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. (2). Dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile şi în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislaţia în vigoare, are dreptul de

a reprezenta debitorul, asociaţii cu răspundere nelimitată şi lichidatorii debitorului răspund subsidiar în faţa creditorilor pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (3). Aceste persoane sunt trase la răspundere penală în conformitate cu legea.

Reieşind din prevederile art. 15 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, în cazul insolvabilităţii debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicaţii obligatorii pentru debitor ori care pot influenţa în alt mod acţiunile debitorului (insolvabilitate intenţionată), aceştia poartă răspundere subsidiară solidară faţă de creditori în măsura în care bunurile debitorului sunt insuficiente pentru executarea creanţelor creditorilor.

Respectiv, în vederea determinării începerii curgerii termenului de depunere a cererii introductive, este necesar pentru început de a fi stabilit momentul survenirii temeiului de intentare a procesului de insolvabilitate în raport cu societatea debitoare.

Conform art. 2 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, incapacitate de plată este definită ca fiind - situaţie financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a-şi executa obligaţiile pecuniare scadente, inclusiv obligaţiile fiscale.

Incapacitatea de plată este, de regulă, prezumată în cazul în care debitorul a încetat să efectueze plăţi.

Reieşind din natura temeiului juridic de atragere la răspundere subsidiară a pârâţilor instanţa evidenţiază că, în speţă obiectul probaţiunii reprezintă totalitatea faptelor material-juridice şi procesuale ce necesită a fi constatate pentru soluţionarea justă a litigiului.

Prin urmare, incapacitatea de plată invocată urmează să fie demonstrată prin probe determinate în sensul art. 117 din Codul de procedură civilă, inclusiv prin: extras din contul bancar curent al debitorului, alte înscrisuri din care rezultă încetarea efectuării de plăţi de către debitor, etc.

Totodată, obiectul probaţiunii va cuprinde şi probe din care să rezulte fără echivoc care este momentul survenirii incapacităţii de plată a debitorului. Or, reieşind din sensul art. 14 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, obligaţia debitorului să depună cerere introductivă devine scadentă imediat momentului survenirii temeiului de intentare a procesului de insolvabilitate şi continuă că poarte acelaşi caracter pe parcursul a 30 de zile din data survenirii temeiurilor indicate în articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. **(**2**).**

O altă componentă a probaţiunii în litigiul privind atragerea la răspundere subsidiară o va constitui identificarea volumului creanţelor apărute de la momentul neexecutării obligaţiei de depunere a cererii introductive de către administratorul statutar al persoanei insolvabile până la intentarea procesului de insolvabilitate prin

hotărâre a instanţei de judecată. Or, culpa pârâtului nu poate excede aceste limite, reieşind din condiţia inserată la art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012.

Sarcina probaţiunii în sensul descris incubă anume deponentului cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, în temeiul aceluiaşi art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Importanţa probaţiunii este una semnificativă, deoarece răspunderea subsidiară, ca specie a răspunderii delictuale civile, nu poate opera din oficiu şi nici nu poate fi prezumată în baza unor declaraţii expuse de către lichidatorul societăţii debitoare sau de către creditori.

Inacţiunea prevăzută de art. 248 alin. (1), lit. h) din Legea insolvabilităţii, adică nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor aii. 14, spre deosebire de celelalte temeiuri, prevăzute în art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii, are specificul său şi anume: inacţiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariţia stării de insolvabilitate, or, anume apariţia acestei stări de insolvabilitate îl obligă pe administratorul societăţii comerciale să depună cerere introductivă; nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a obligaţiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, neavând relevanţă suma creanţelor validate în cadrul procesului de insolvabilitate.

Corespunzător, pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol, urma a fi stabilită data survenirii stării de insolvabilitate, termenul limită de depunere a cererii introductive, obligaţiile, apărute după expirarea acestui termen.

Din sensul normelor de drept, citate mai sus, se atestă că, pentru identificarea neexecutării obligaţiei administratorului unei societăţi comerciale de a depune cerere introductivă, urmează iniţial de a fi determinat concret momentul survenirii temeiurilor de insolvabilitate în raport cu activitatea debitorului.

Apelantul Serviciul Fiscal de Stat, în cererea sa indică că administratorul întreprinderii S.R.L. „Daniliud-Cons”, - Daniliș Liudmila urma să depună cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate în termen de 30 de zile din 04 martie 2018.

La caz se constată că, acest argument este întemeiat ori, deși apelantul a indicat din 04 martie 2018, administratorul Daniliș Liudmila avea 30 de zile, termen limită de depunere a cererii introductive, însă acest fapt nu reprezintă și faptul că întreprinderea S.R.L. „Daniliud-Cons”, în acea perioadă, a fost în incapacitate de plată, ori, alte argumente pertinente în susținerea cererii de chemare în judecată în temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) al Legii insolvabilității apelantul nu a indicat.

Astfel, neexecutarea deciziilor Serviciului Fiscal de Stat asupra cazului de încălcare a legislației fiscale comisă de către S.R.L. „Daniliud-Cons” de sine stătător

nu este susceptibilă să demonstreze incapacitatea de plată a societății la data indicată. Survenirea temeiului general de intentarea a procesului de insolvabilitate poate fi determinat doar în coraport cu starea financiară generală a societății comerciale, existența sau lipsa bunurilor mobile și imobile, a rulajelor financiare pe conturile bancare deținute, precum și alte date care descriau tabloul patrimonial al debitorului la data indicată.

Prin urmare, instanța de insolvabilitate corect a stabilit că în speță, nu a fost dovedită existența legăturii cauzale directe între faptul nedepunerii cererii introductive şi insolvabilitatea S.R.L. „Daniliud-Cons" și solicitarea apelanților nu întrunește temeiurile de atragere la răspundere subsidiară a pârâtei prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Totodată, se reține că nu au fost prezentate probe precum că, intimatul ar fi fost atras la răspundere contravențională în baza art. 288 Cod contravențional pentru nedepunerea cererii introductive în termenul stabilit de lege.

Prin urmare, reieșind din faptul că nu a fost demonstrat când anume a început incapacitatea de plată a S.R.L. „Daniliud-Cons", nu poate fi determinat nici momentul apariției obligației debitorului de a înainta cerere introductivă.

În ceea ce privește atragere la răspundere subsidiară - dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată, se impune drept necesară stabilirea următoarelor circumstanţe: momentul iniţial şi cel final în limitele cărora a avut loc continuarea activităţii întreprinderii insolvabile, actele de dispoziţie în virtutea cărora expres a fost desfăşurată în continuare activitatea aducătoare de prejudiciu întreprinderii de referinţă, legătura cauzală între activitatea desfăşurată şi prejudiciul sub formă de incapacitate de plată a debitorului, intenţia de a aduce întreprinderea la incapacitate de plată, incidenţa termenul de prescripţie extinctivă.

La caz se atestă că, referitor la acest temei apelantul nu a anexat şi nici nu a explicat cum anume pîrîta a dispus continuarea unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată. La fel, Serviciul Fiscal de Stat nu a explicat care anume activitate a debitorului a dus la incapacitatea de plată a acestuia, când a fost dispusă această activitate şi cum se încadrează în termenul prevăzut de art. 247 alin. (2) din Legea insolvabilității, - 24 de luni anterioare intentării procesului.

Prin urmare, în lipsa indicării concrete care anume activitate cu specificarea acțiunilor culpabile ale pârâtului a dus în mod vădit la incapacitate de plată a debitorului, instanța constată că, la caz, nu sunt întrunite condițiile prevăzute a art. 248 alin. (1) lit. f) din Legea insolvabilității.

Respectiv, în speța dedusă judecății nu sunt întrunite condițiile tragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil în baza temeiului analizat.

În concluzie, niciuna dintre faptele imputate pârâtului nu pot fi reținute în vederea antrenării răspunderii delictuale respectiv, temeiul de atragere la răspundere subsidiară a administratorului Daniliș Liudmila stipulat la art. 248 alin. (1) lit. f) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, nu este prezent în speţă.

Prin urmare, instanţa de insolvabilitate just a conchis asupra netemeiniciei cererii de atragere la răspundere subsidiară şi a respins acțiunea.

Astfel, instanţa de fond a supus aprecierii toate argumentele invocate de către apelanți în cererea de atragere la răspundere subsidiară, identificînd care sunt condiţiile atragerii la răspundere subsidiară, și stabilind că în speță, cererea de atragere la răspundere subsidiară nu reține circumstanțele și/sau împrejurări de facto cărora li s-a datorat survenirea stării de insolvabilitate a întreprinderii debitoare.

În consecinţă, Colegiul conchide că toate argumentele apelanților invocate în apelurile declarate nu au relevanţă, deoarece nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea hotărârii contestate şi urmează a fi respinse.

Faţă de cele ce preced şi având în vedere faptul că, instanţa de insolvabilitate a constatat şi elucidat pe deplin circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, a aplicat corect normele de drept material şi procedural, pronunţând o hotărâre legală şi întemeiată, iar temeiurile invocate de către apelant sunt neîntemeiate, Colegiul civil al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelurile declarate de Serviciul Fiscal de Stat și S.R.L. „Medalmir” şi de a menţine hotărârea contestată.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. a) din CPC, Colegiul civil, -

d e c i d e :

Se resping apelurile declarate de Serviciul Fiscal de Stat și S.R.L. „Medalmir”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul central din 21 decembrie 2023, emisă în cauza civilă prin care s-a respins cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Daniliud-Cons” în persoana administratorului Daniliș Liudmila și cererea de alăturare la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Medalmir”.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Președintele completului, judecătorul Eugeniu Clim

Judecătorii: Steliana Iorgov

Olga Cojocaru